

Príloha k vyhláške č. 417/2009 Z. z.

Písomné informácie o umelom prerušení tehotenstva

Účel, povaha, priebeh a následky umelého prerušenia tehotenstva

Umelé prerušenie tehotenstva je zdravotný výkon, ktorým sa ukončuje tehotenstvo na základe písomnej žiadosti ženy. Tehotenstvo možno prerušiť, ak nepresahuje 12 týždňov a ak tomu nebránia zdravotné dôvody na strane ženy. Tento zdravotný výkon uhrádza žena v plnom rozsahu vrátane súvisiacich laboratórnych výkonov.

V zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky má každá žena právo rozhodnúť sa slobodne a zodpovedne o počte a čase narodenia svojich detí a mať prístup k informáciám, vzdelaniu a prostriedkom, ktoré jej umožnia uplatňovať tieto práva. Takisto má právo na prístup k vedecky overeným informáciám a rozhodnúť sa o pokračovaní, resp. prerušení svojho tehotenstva bez nátlaku.

Umelé prerušenie tehotenstva vykonáva lekár na zákrokovej sále v prostredí čistoty B tak, aby riziko poškodenia organizmu ženy a riziko prípadných komplikácií bolo čo najmenšie. Zdravotný výkon je poskytovaný v celkovej anestézii (po uspaní pacientky). Po dezinfekcii vonkajších genitálií lekár rozšíri kanál krčka maternice inštrumentom – dilatátorom a následne špeciálnou kanylou sa odsaje obsah dutiny maternice. Pri umelom prerušení tehotenstva, ak tehotenstvo presahuje osem týždňov, lekár používa aj kyretu (nástroj na úplné mechanické vyčistenie dutiny maternice) alebo potratové kliešte. Zdravotný výkon je počas celkovej anestézie bezbolestný. Žena môže mať po zdravotnom výkone bolesti, ktoré svojím charakterom a intenzitou pripomínajú bolesti ako pri menštruácii.

Fyzické a psychické riziká umelého prerušenia tehotenstva

Riziká umelého prerušenia tehotenstva sú skôr ojedinelé, môžu byť skoré a neskoré. Pri výkone môže dôjsť k poraneniu maternice operačnými nástrojmi, ktoré si môže vynútiť okamžitú brušnú operáciu na zastavenie krvácania. Výnimočne môže byť situácia taká závažná, že lekár operačne odstráni maternicu v záujme zachovania života ženy. V odbornej literatúre sa uvádza 0,1 % až 0,8 % výskyt takejto situácie z počtu 170 000 vykonaných umelých prerušení tehotenstva. Medzi neskoré riziká sa zaraďujú zápal maternice, vaječníkov a vajčkovodov s možným čiastočným alebo úplným zlepením dutiny maternice zrastmi. Následnú zhoršenú schopnosť až neschopnosť ďalšieho otehotnenia nie je možné vylúčiť.

Zvyšky po tehotenstve (plodovom vajíci) môžu pretrvávajúť kratšiu alebo dlhšiu dobu po zdravotnom výkone. Potreba ich opakovaného odstránenia z dutiny maternice sa podľa odbornej literatúry vyskytuje v 0,2 % až 3 % z celkového počtu vykonaných výkonov umelého prerušenia tehotenstva. V ojedinelých prípadoch, najmä ak ide o včasné tehotenstvo, nemusí dôjsť napriek vykonanému zdravotnému výkonu k jeho prerušeniu a tehotenstvo pokračuje ďalej. Preto je potrebné, aby sa po siedmich dňoch od umelého prerušenia tehotenstva opakovane vykonalo sonografické vyšetrenie, ktorým sa potvrdí, že tehotenstvo bolo skutočne ukončené. Uvedené vyšetrenie nie je uhradené z verejného zdravotného poistenia a v plnej výške ho uhrádza žena, u ktorej bolo vykonané umelé prerušenie tehotenstva.

Žena po umelom prerušení tehotenstva môže pociťovať úzkosť, pocity viny, smútok a depresiu. Ide o zriedkavé prípady, ktoré sa vyskytujú v 0,3 až 1,2 prípadu z 1 000 vykonaných výkonov. Môže to byť bezprostredná reakcia, ktorá zvyčajne nepretrváva dlhodobo, pretože tieto emócie sa väčšinou potlačia, ale môžu sa reaktivovať po následných neúspešných pokusoch o tehotenstvo alebo pri problémoch donosiť dieťa.

Aktuálne vývojové štádium embrya alebo plodu

Gynekologické vyšetrenie a sonografické vyšetrenie, ktoré preukázalo, že* je súčasťou zdravotnej dokumentácie.

Žena môže požiadať o záznam zo sonografického vyšetrenia.

Alternatívy k umelému prerušeniu tehotenstva

Ak sa žena rozhodne pre pokračovanie tehotenstva, má tieto možnosti:

a) požiadať o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom podľa § 11 ods. 10 zákona 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle § 13 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení zákona č. 36/2005 Z. z.,

b) vynosiť dieťa na účel jeho osvojenia po narodení podľa § 102 ods. 1 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

c) požiadať o finančnú, materiálnu alebo psychologickú pomoc v tehotenstve občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie, cirkvi a náboženské spoločnosti, ktorých zoznam je uverejnený na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky www.health.gov.sk a poskytuje sa spolu s touto informáciou.

)

* Uvedie sa výsledok sonografického vyšetrenia, dĺžka tehotenstva a vývojové štádium embrya alebo plodu.